

MYSLIVOST

v České republice

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Petr Šeplavý
Ing. Jaroslav Růžička
Ing. Jiří Pondělíček, Ph.D.

MYSLIVOST V ČESKÉ REPUBLICE

Pro odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství MZe
zpracovali: Petr Šeplavý, Ing. Jaroslav Růžička,
Ing. Jiří Pondělíček, Ph.D.

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

Pro MZe připravil Rembrandt s.r.o.
Autoři fotografií: Jaromír Zumr (str. 3, 4, 7, 9, 10, 13, 17, 18, 20, 23, 24, 29, 32, 36, 37, 38, 48)
Rostislav Stach (titulní foto, str. 14, 30, 31, 35, 36, 43, 45, 47)
Grafická úprava: studio R&B
3. aktualizované vydání

Neprodejné

ISBN - 978-80-7434-423-7

Přírodní podmínky

Česká republika se nachází ve střední Evropě a je součástí Evropského společenství. Její rozloha je 78 866 km². Má společné hranice s Německem, Polskem, Slovenskem a Rakouskem.

Krajinu ČR tvoří převážně pahorkatiny a vrchoviny. ČR obklopují v hraničních oblastech pohoří, která se svažují do rovin podél velkých řek (Labe, Vltava a Morava). Nejrozsáhlejší pánví je Třeboňská pánev o rozloze 1360 km². Specifické horninové složení podmínilo vznik určitých tvarů zemského povrchu. Například v pískovcích vznikaly bizarní skalní útvary erozí, které především v oblasti severních a severovýchodních Čech vytvořily tzv. skalní města.

Území České republiky leží na hlavním evropském rozvodí. Celostátní dlouhodobý průměr ročních srážek je 693 mm. Řekami odtéká asi 1/3 z tohoto množství do 3 okrajových moří. Nejdelší řekou je Vltava, dlouhá 433 km. Ta spolu s Labem tvoří i nejdelší říční úsek na území ČR (541 km). ČR je význačná velkým množstvím umělých vodních nádrží. Údolní nádrže byly budovány hlavně v průběhu 20. století. Rezervoáry pitné vody se využívají jako ochrana před povodněmi, k výrobě elektrické energie ale i pro rekreační účely. Nejvíce vodních nádrží leží na Vltavě (tzv. Vltavská kaskáda). Největší vodní plochu tvoří Lipno o rozloze 4870 ha.

Fenomémem České republiky jsou rybníky, budované od 12. století zejména za účelem chovu ryb, později i jako zdroj vody pro pohon mlýnů a hamrů. Největší soustava rybníků leží na jihu Čech v Třeboňské pánvi a je napájena uměle zbudovanou Zlatou stokou, která přivádí vodu z Lužnice a jejích přítoků. Rožmberk s plochou 489 ha je největším rybníkem v ČR. Přirozených jezer je v Česku málo a mají poměrně malou rozlohu. Dnes jsou tyto umělé vodní nádrže a rybníky domovem pestré fauny vázané na vodní biotop a mnohé z těchto lokalit tvoří chráněná území v rámci projektu Natura 2000.

Krajina v Česku byla lidskou činností v průběhu staletí výrazně změněna. Zvýšená ochrana a péče se věnuje ekologicky cenným lokalitám, relativně málo poškozeným lidskou činností. Největším národním parkem je Šumava s 683,3 km². Největší chráněnou krajinnou oblastí jsou Beskydy o rozloze 1197 km². Nejstarším chráněným územím je od roku 1838 Žofínský prales, který je zároveň i nejstarší přírodní rezervací v Evropě. Lesy pokrývají 1/3 území ČR, s rozlohou cca 2 599 142 km².

V České republice se nachází kolem 600 měst a 6250 obcí. Asi 71% populace, žije ve městech. Sídla jsou propojena poměrně hustou železniční a silniční dopravní sítí.

Zastoupení jednotlivých typů krajiny na území ČR		
typ krajiny	nadmořská výška	podíl z celkové rozlohy
roviny, kotliny a brázdy	do 300 m	20 %
pahorkatiny	300 m - 600 m	39 %
vrchoviny	600 m - 900 m	30 %
pohoří	nad 900 m	11 %

Myslivost a její historický vývoj

Lov měl již od kolébky lidského rodu nepopíratelný význam pro vývoj lidstva a i dnes jsou na něm obyvatelé v některých částech naší planety závislí. Území Čech bylo osídleno člověkem již před asi 750 tisíci lety. O osídlení z doby 28 000 let př. n. l. svědčí řada archeologických nálezů. Již více jak 1000 let podléhá lov na území ČR regulaci a společenským normám. Doložené údaje o regulaci lovu spadají do druhé poloviny 9. stol., kdy byl mimo jiné pokřtěn první historicky doložený český kníže z dynastie Přemyslovců Bořivoj I.. Doklady vztahující se k lovu, včetně sokolnictví, přinesly archeologické vykopávky z období Velkomoravské říše. Obsazování nových území, rozvoj rolnictví a pastevectví vedlo k rozdělení půdy a lov se začal vázat k vlastnictví území. Přírodní podmínky se společenským uspořádáním, kulturním vývojem a technickým pokrokem formovaly současnou myslivost.

České knížectví postupně získalo znaky samostatného středověkého státu. Roku 973 bylo založeno pražské biskupství. V té době se stal hlavním národním světcem svatý Václav. V 11. století se také poprvé objevuje označení lovec. Panovníka obklopovala početná lovecká družina. Lovecký personál byl soustředěn v účelových sídlech např. Loveč, Psáry, Lovčice, Sokolníky.

Ve 13. století se český stát stal královstvím a svého mocenského vrcholu dosáhl za vlády posledních Přemyslovců a Karla IV. České království bylo významnou součástí Svaté říše římské a jeho panovník měl postavení kurfiřta, tedy jednoho ze sedmi volitelů císaře.

V roce 1573 přijal Český sněm usnesení o ochraně myslivosti, kdy právo myslivosti souvisí s vlastnictvím pozemku a stanovuje i podmínky ochrany zvěře.

V roce 1627 byl usnesením Českého sněmu zakázán na tři roky lov tetřevů, tetřívků, bažantů a koroptví. Z loveckého personálu se stali myslivci z povolání. Koncem 17. století se objevují lovecké ručnice a s rozvojem palných zbraní došlo téměř k vyhubení velké dravé zvěře. Na přelomu století roku 1695 vznikl řád sv. Huberta založený hrabětem Františkem Antonínem Sporckem a na podporu pozůstalých rodin (po myslivcích zabitých pytláky) vzniklo v Hosíně na Schwarzenberském panství roku 1699 Lovecké bratrstvo.

Náboženskou toleranci a zrušení nevolnictví přinesly až reformy Josefa II. v roce 1781. Roku 1786 vydal Josef II. řád o myslivosti neboli Všeobecný honební patent, který upravoval ochranu polních rostlin, hrazení škod lovem a zvěří a uvolnil poddaným v robotách. To nakonec vedlo k orientaci na chov drobné zvěře oproti nákladnému chovu zvěře vysoké. V druhé polovině 18. století bylo v Čechách zřízeno 59 obor a 188 bažantnic. Koncem 18. století se začalo v českých zemích projevovat české národní obrození, tedy snaha o obnovu české kultury a jazyka a později i o získání politické moci stranami, zastupujícími zájmy českého etnika.

V revolučním roce 1848 bylo zrušeno poddanství a hned v roce 1849 vydává císař František Josef I. říšský zákon o myslivosti č. 154. V druhé polovině 19. století nastal v českých zemích významný hospodářský a kulturní rozvoj. Dochází k rozmachu spolkové činnosti i v oblasti myslivosti a vzniku mysliveckých organizací.

Po porážce Rakouska–Uherska v první světové válce se české země 28. října 1918 osamostatnily a staly se jádrem nově vzniklého Československa, státu, na jehož území zůstala většina průmyslu původního Rakouska-Uherska. V roce 1923 byla založena jednotná myslivecká organizace Československá myslivecká jednota a v roce 1928 vychází tzv. Malý honební zákon.

V období nacistické okupace bylo zavedeno povinné členství v myslivecké organizaci, které zůstalo platné i po osvobození v zákoně o myslivosti č. 225/1947. V důsledku politických událostí roku 1948 byli z pronájmu honiteb vyloučeni jednotlivci a nájemní smlouvy mohly uzavírat jen lidové myslivecké společnosti. Zákonem o myslivosti č. 23/1962 byl oddělen výkon práva myslivosti od vlastnictví honebních pozemků a při řízení myslivosti spolurozhodovala myslivecká organizace.

Současný stav je odrazem demokratických změn po „Sametové revoluci“ v roce 1989. Honitby mohou vytvořit pouze vlastníci pozemků, buď přímo nebo prostřednictvím honebních společenstev. Byla zrušena účast myslivecké organizace na řízení myslivosti a povinné členství v ní. Honitby mohou pronajímat fyzické i právnické osoby.

V každém jednotlivém období vývoje se formoval nejen vztah člověka k lovu, ale postupem času i k ochraně přírody a k plánovanému hospodaření se zvěří. Lov se v průběhu historického vývoje změnil ve vědecký, hospodářský i kulturní obor myslivosti. Ta je dnes považována za soubor aktivit prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému. Zároveň je spolkovou činností směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých dovedností, tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví. Myslivost plní i hospodářskou funkci tím, že vytváří rovnováhu mezi potřebami ochrany živočišných druhů, jejich četností a omezením nepříznivých vlivů, které některé druhy zvěře svými životními projevy způsobují. Váže na sebe množství ostatních oblastí lidských činností, jakými jsou např. strojírenský, potravinářský, oděvní a kožedělný průmysl, cestovní ruch, obchod, turistika, pohostinství, veterinární problematika, vědecká a výzkumná činnost, hudba, malířství, sochařství, architektura, literatura i umělecká řemesla. Myslivost se nechalo inspirovat mnoho malířů, sochařů, spisovatelů, fotografů i hudebních skladatelů. Důkazem jsou bohaté sbírky na hradech, zámcích a v muzeích.

Myslivci jsou nositeli významných tradic a pečují o mysliveckou kulturu i v současné době. V roce 2009 byl Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky rozšířen o Sokolnictví – umění chovu dravců, jejich ochrany, výcviku a lovu s nimi a v roce 2011 o Myslivost – plánovitě trvale udržitelné obhospodařování zvěře a jejího prostředí jako přirozená součást života na venkově.

Česká myslivost významně přispěla v roce 2010 k zápisu Sokolnictví jako světové nemotné (nemateriální) kulturní dědictví v seznamu UNESCO.

Myslivost plní funkci při tvorbě a formování krajiny, rozvoji venkova, zlepšování sociálních kontaktů, vytváření spolkového života a je nezanedbatelným zdrojem pracovních příležitostí. Prošla poměrně dlouhým historickým vývojem a i v dnešní moderní době plní pro společnost nezastupitelnou úlohu.

Přehled vývoje myslivecké legislativy

- **Panování knížete Boleslava I. kolem roku 950**
Regál honební, přisvojování si práva lovu územními vládci.
- **Nařízení krále Václava IV. rok 1388**
Dominikální právo, přisvojování si práva lovu drobnými vlastníky pozemků.
- **Usnesení Českého sněmu rok 1573**
Nařízení o ochraně zvěře, vymezení oprávnění k výkonu myslivosti, které bylo spojeno s vlastnictvím pozemků.
- **Instrukce císaře Rudolfa II. ze dne 15. 4. 1599**
- **Usnesení Českého sněmu roku 1627**
Zákaz lovu tetřevů, tetřívků, bažantů a koroptví na tři roky.
- **Ustanovení císaře Ferdinanda III. roku 1641**
- **První lovecký řád císaře Karla VI. Jägerordnung roku 1728**
- **Patent císaře Josefa II. ze dne 28. 2. 1786**
Tzv. „Josefský patent“, sjednocení nařízení o lovu, povinnost vlastníků práva lovu zvěř krmit a hradit škody způsobené honbou a zvěří, chov černé zvěře povolen pouze v oborách.
- **Obecný občanský zákoník č. 946/1811 sb. z .s.**
Obecná úprava postavení zvěře mezi ostatními věcmi a práva lovu mezi ostatními právy, přivlastňování zvěře, právo lovu jako břemeno, vztah práva lovu k pozemku.
- **Patent císaře Františka Josefa I. č. 154/1849 Ř. z., o myslivosti**
Zrušení práva myslivosti na cizím pozemku, tvorba honiteb v hranicích obce, minimální výměra honitby 115 ha, provozování myslivosti přiznáno vlastníku sousvislých pozemků nad 115 ha a v ostatních případech obci.
- **Zákon č. 49/1866 z. z., o myslivosti**
První samostatný zákon o myslivosti pro země Království českého, právo myslivosti vázáno na vlastnictví pozemku, možnost vytváření honebních společenstev vlastníků drobných pozemků za účelem vzniku honitby, podmínka provozování myslivosti - lístek na honbu, posílení ochrany zvěře stanovením doby hájení a doby lovu některých druhů zvěře.
- **Zákon č. 98/1929 Sb.,**
Tímto se doplňují a částečně mění některá ustanovení honebně-policejní, zejména o hájení zvěře tzv. „Malý honební zákon“, stanovení doby hájení a doby lovu zvěře.
- **Vládní nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti a vládní nařízení č. 128/1941 Sb.,**
Těmi se provádí vládní nařízení o myslivosti přizpůsobení řízení myslivosti organizační struktuře nacistického Německa, stanovení obsahu práva myslivosti ve vztahu k lovu a přivlastňování zvěře, nejnižší výměra u společenstevní honitby 250 ha, zřízení mysliveckých úřadů, zkouška z myslivosti jako podmínka pro vydání loveckého lístku, stanoven výčet zvěře.
- **Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti**
Rozšíření práva myslivosti o právo chovu a hájení zvěře, tzn. přechod od pouhého lovectví k cílenému chovu zvěře, definování obsahu myslivosti, myslivost považována za hospodářskou a kulturní hodnotu, minimální výměra společenstevní honitby stanovena na 150 ha a vlastní honitby na 200 ha, prvé stanovení zásad plánování chovu a lovu zvěře, ochrana myslivosti zajišťována přísežným mysliveckým personálem ochranným (myslivecký hajný) nebo mysliveckým hospodářem.
- **Zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti**
Odpoutal právo myslivosti od vlastnictví k půdě, právo myslivosti definováno nejen jako oprávnění, ale také jako povinnost, minimální výměra honitby zvýšena na 500 ha, stanoveny konkrétní zakázané způsoby lovu, stanoveny podmínky mysliveckého hospodaření a jeho plánování a vedení evidence, zavedeny myslivecké stráže.
- **Zákon o myslivosti č. 270/1992 Sb.**
Spojení práva myslivosti s vlastnictvím pozemků, zrušení povinného členství v myslivecké organizaci, řídícím orgánem v myslivosti se stala výhradně Státní správa myslivosti s Ministerstvem zemědělství, možnost vytvářet vlastní i společenstevní honitby, definování škod na zvěři a tržní stanovení cen za pronájem honitby.

- **Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti**
Zdůrazňuje ochranu zvěře a myslivosti i životních podmínek zvěře, zavedení pravidel hodnocení kvality chované zvěře, prvá definice chovu zvěře, přizpůsobení myslivosti požadavkům práva evropských společenství na ochranu volně žijících živočichů, tvorba honiteb vázána na vlastnictví pozemků, stanovení minimální výměry pro oboru na 50 ha, vyloučení vlivu orgánů státní správy z mysliveckého plánování, zavedení dozoru myslivosti a kontroly ulovené zvěře, stanovení obsahu podpory státu mysliveckému hospodaření a spolkové myslivosti, stanovení sankcí za porušování předpisů o myslivosti, výrazné posílení vlastnických práv při rozhodování o vzniku a hospodaření v honitbách.

Přehled vývoje mysliveckých organizací

1695	Řád sv. Huberta založený hrabětem Františkem Antonínem Sporckem
1699	Lovecké bratrstvo v Hosíně na Schwarzenberském panství
1769	Společnost pro orbu a svobodná umění v království českém
1868	Pražský spolek Hubertus
1883	Spolek honební a ochrany zvěře, později přejmenován na Ústřední spolek pro ochranu honby a chov psů v Čechách
1886	Česká kmenorodní kniha psů
1900	Myslivecké spolky v Brně, Olomouci, Litovli
1919	Československý lovecký a kynologický říšský svaz
1920	Malice lesnická
1923	Československá myslivecká jednota (22. 4. 1923 Brno)
1939	Česká myslivecká jednota (ČSMJ)
1945	Tři zemské svazy Československé myslivecké jednoty
1961	Československý myslivecký svaz
1969	Český myslivecký svaz
1992	Českomoravská myslivecká jednota, z.s. (ČMMJ)
1991	Řád sv. Huberta
1994	Safari Club International – Bohemia
1995	Asociace profesionálních myslivců ČR
2007	Myslivecká Matice Česká
2009	I. myslivecký spolek žen, Diana
2012	Asociace myslivosti ČR
2013	Společnost pro vzdělávání myslivců Artemis
2014	Klub svatého Eustacha, z.s.

Myslivecká muzea a sbírky

Důkazem vývoje myslivosti, mysliveckých tradic a kultury jsou bohaté sbírky na hradech, zámcích a v muzeích. Mezi naše nejstarší muzeum (zal. 1842) s mysliveckou tematikou patří muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na loveckém zámku Ohrada, který patří pod Národní zemědělské muzeum v Praze. Další zajímavé exponáty najdeme na Konopišti, Křivoklátu, Opočně, Úsově, Blatné, Lednici na Moravě, Orlíku, Bítově, Hluboké nad Vltavou, Žlebech, Rychnově nad Kněžnou i ve sbírkách Umělecko průmyslového muzea v Praze a dalších.

Současná právní úprava myslivosti v ČR

Myslivost je považována za právně opodstatněnou činnost, jejíž náplní je dlouhodobé využívání a ochrana přírody. Na celém území České republiky je problematika myslivosti upravena jednotně zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů. Poslední novela zákona byla přijata roce 2014 zákonem č. 357/2014 Sb.

Zákon se skládá z deseti částí, jejichž obsah tvoří:

- Obecná ustanovení
- Předmět a účel úpravy, vymezení pojmů
- Chov a zušlechťování zvěře
zásady chovu, omezení a zákazy směřující k zachování druhu zvěře, chovatelské přehlídky, chov zvěře v zajetí
- Ochrana myslivosti a zlepšování životních podmínek zvěře
- Základní povinnosti, omezení a zákazy dané v zájmu ochrany, povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat, povinnosti uživatelů honiteb, myslivecká stráž
- Tvorba a využití honiteb
obecné zásady tvorby honiteb, uznání honitby, změna a zánik honiteb, honební společenstvo, využití honiteb, smlouva o nájmu honitby
- Myslivecké hospodaření a lov
myslivecký hospodář, plán mysliveckého hospodaření, povolení lovu ve zvláštních případech, doby lovu a jeho podmínky, používání loveckých psů, sokolnictví, zakázané způsoby lovu, povolenka k lovu, lovecký lístek, pojištění, kontrola a užitkování zvěře
- Škody způsobené užíváním honitby, zvěří a na zvěři
odpovědnost uživatele honitby, opatření k zábraně škod způsobených zvěří, uplatnění nároků, náhrada škod způsobených na zvěři
- Státní správa myslivosti
orgány státní správy myslivosti a jejich působnost, dozor v myslivosti, podpora mysliveckého hospodaření a spolkové myslivosti
- Sankce, přestupky, pokuty
- Přejícná a závěrečná ustanovení
- Vztah k ostatním právním předpisům, zmocňovací ustanovení
změna: zákon č. 320/2002 Sb. a zákon č. 59/ 2003 Sb.

K provedení zákona o myslivosti byly vydány:

Vyhláška MZe č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

Obsah:

myslivecká stráž, myslivecký hospodář, zkoušky z myslivosti, zkoušky pro myslivecké hospodáře, vyšší odborné myslivecké zkoušky, zkoušky z výkonu loveckých psů, sokolnické zkoušky, lovecký lístek, povolenka k lovu, kontrola ulovené zvěře, služební stejnokroje, vzory mysliveckých tiskopisů

změna: Vyhláška č. 362/ 2013 Sb.,

Vyhláška MZe č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu.

Obsah:

stanovení doby lovu zvěře, podmínek lovu zvěře

změna: Vyhláška č. 480/2002 Sb., Vyhláška 403/2013 Sb., o podmínkách dobách lovu.

Vyhláška MZe č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd.

Obsah:

zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, ohodnocení kvality přírodního prostředí pro zvěř, stanovení normovaných a minimálních stavů zvěře, poměr pohlaví zvěře, koeficient očekávané produkce, věková skladba populace zvěře

Vyhláška MZe č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice.

Obsah:

způsob posuzování podmínek pro intenzivní chov bažantů, postup při vymezení bažantnice

Vyhláška MZe č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

Obsah:

skladba plánu mysliveckého hospodaření, druhy zvěře podléhající mysliveckému plánování, termíny vypracování plánu, podklady pro vypracování plánu, tiskopisy plánu mysliveckého hospodaření

Vyhláška 403/2013 Sb., o podmínkách dob lovu
343/2015 Sb. novela vyhlášky

Zvěř

Přírodní podmínky v České republice umožňují život rozmanité fauně. Druhová pestrost i početní stavy zvěře jsou dynamickým procesem, a tak se v průběhu několika desetiletí v reakci na změny životního prostředí vyskytovaly na našem území jednotlivé druhy zvěře v často odlišném zastoupení.

Kromě druhů původních, bylo v průběhu staletí na území českého státu dovezeno velké množství druhů nepůvodní zvěře. Například za vlády Karla IV. byl dovezen a v bažantnicích chován bažant. Od nás se do celé Evropy rozšířila ondatra, kterou na záměčku v Dobříši vysadil hrabě Colorado Mansfeld. Dovezení mufloni, daňci i jelen sika v naší přírodě velmi rychle zdomácněli. Do volné přírody se koncem dvacátého století dostal z farmových chovů norek americký. Podstatně se zvýšily stavy psíka mývalovitého nebo rysa.

Naopak některé druhy zvěře z našich honiteb vymizely. Dnes v naší přírodě nepotkáme zebra evropského, medvěda hnědého nebo vlka. Dříve téměř vyhubený bobr se opět vrací do našich řek. Ještě před 20-ti lety byla u nás vzácná labuť nebo krkavec a dnes jsou běžnými obyvateli naší přírody. V poslední době sledujeme také rozšíření kormoránů a volavek do míst, kde ještě před pár lety byli k zahlédnutí jen velmi vzácně. V roce 1949 psal významný myslivecký odborník prof. Komárek o černé zvěři, které hrozilo vyhynutí, a předpokládal, že se v roce 2000 nebude prase divoké na našem území vyskytovat. Opak je pravdou a dnes stojíme opět před problémem, jak účinně stavy černé zvěře redukovat. Obdobně jako prase divoké způsobuje škody na zemědělských a lesních kulturách jelen sika japonský, jehož stavy se neustále zvyšují.

Za zvěř jsou považovány podle zákona o myslivosti vyjmenované druhy volně žijících živočichů, které jsou rozděleny podle toho, zda je možné je obhospodařovat lovem nebo je lovit nelze, ale z důvodů ochrany spadají pod zákon o myslivosti. Konkrétní doby lovu jednotlivých druhů zvěře jsou uvedeny ve vyhlášce č. 245/2002 Sb. Kromě orebice horské a špačka obecného, u kterých doba lovu nebyla stanovena z důvodů, že Česká republika v době příprav ke vstupu do EU nepožádala Evropskou komisi o jejich zařazení mezi lovné druhy v souladu se směrnicí Rady č. 79/409/EEC, o ochraně volně žijících ptáků.

Druhy zvěře, které nelze lovit

Jsou stanoveny podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv, nebo druhy zvěře, které jsou zvláště chráněnými živočichy podle zvláštních předpisů a nebyla-li k jejich lovu povolena výjimka podle těchto předpisů:

Savci: bobr evropský (*Castor fiber*), kočka divoká (*Felis silvestris*), los evropský (*Alces alces*), medvěd hnědý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk euroasijský (*Canis lupus*), vydra říční (*Lutra lutra*).

Ptáci: čírka modrá (*Anas querquedula*), čírka obecná (*Anas crecca*), havran polní (*Corvus frugilegus*), holub douphák (*Columba oenas*), jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), káně lesní (*Buteo buteo*), káně rousná (*Buteo lagopus*), kopřivka obecná (*Anas strepera*), kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*), koroptev polní (*Perdix perdix*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), krkavec velký (*Corvus corax*), křepelka polní (*Coturnix coturnix*), lžičák pestrý (*Anas clypeata*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), racek chechtavý (*Larus ridibundus*), raroh velký (*Falco cherrug*),

sluka lesní (*Scolopax rusticola*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*), tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), tetřev obecný (*Lyrurus tetrix*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), výr velký (*Bubo bubo*).

Druhy zvěře, které lovit lze:

Savci: daněk skvrnitý (*Dama dama*), jelen evropský (*Cervus elaphus*), jelenec běloocasý (*Odocoileus virginianus*), jezevec lesní (*Meles meles*), kamzík horský (*Rupicapra rupicapra*), koza bezoárová (*Capra aegagrus*), králík divoký (*Oryctolagus cuniculus*), kuna lesní (*Martes martes*), kuna skalní (*Martes foina*), liška obecná (*Vulpes vulpes*), muflon (*Ovis musimon*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), prase divoké (*Sus scrofa*), sika Dybowského (*Cervus nippon dybowskii*), sika japonský (*Cervus nippon nippon*), srnec obecný (*Capreolus capreolus*), tchoř tmavý (*Mustela putorius*), tchoř stepní (*Mustela eversmanni*) a zajíc polní (*Lepus europaeus*).

Ptáci: bažant královský (*Syrnaticus reevesii*), bažant obecný (*Phasianus colchicus*), hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), husa běločelá (*Anser albifrons*), husa polní (*Anser fabalis*), husa velká (*Anser anser*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), krocen divoký (*Meleagris gallopavo*), lyska černá (*Fulica atra*), orebice horská (*Alectoris graeca*), perlička obecná (*Numida meleagris*), polák chocholačka (*Aythya fuligula*), polák velký (*Aythya ferina*), straka obecná (*Pica pica*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), vrána obecná (*Corvus corone*).

V posledních letech se v ČR začínají samovolně rozšiřovat kormorán velký, bobr evropský, nutrie říční, vlk euroasijský, šakal obecný, mýval severní, psík mývalovitý norek americký.

Ochrana zvěře

Potřebu ochrany zvěře si začali uvědomovat lovci již v době, kdy byla volně žijící zvěř předmětem pouhého lovu. S prvními zmínkami o ochraně zvěře se můžeme setkat v 16. století, kdy byl na několik let zakázán lov laní pro uchování jelení zvěře. V první polovině 17. století byl na tři roky zakázán lov tetřevů, tetřívků, bažantů a koroptví. Postupem doby začala ochrana zvěře nabývat stále většího významu a v 18. století postupně přecházelo lovectví v myslivost, v činnost, jejíž náplní je záměrný chov a ochrana zvěře, ale i redukce zvěře působící škody. Nařízením z roku 1770 se uzavřela černá zvěř do obor a ve volné přírodě došlo k její likvidaci.

Ochrana zvěře a myslivost je zajištěna zákonem o myslivosti. Ochranou myslivosti se rozumí ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácími zvířaty, ochrana životních podmínek zvěře, zajištění klidu v honitbě a ochrana mysliveckých zařízení.

Zákon o myslivosti ukládá povinnosti pro ochranu zvěře a myslivosti jak uživatelům honiteb, tak také vlastníkům pozemků a vlastníkům domácích a hospodářských zvířat. Pro ochranu zvěře jsou stanoveny doby lovu a zakázané způsoby lovu.

Pro naplnění ochrany zvěře a myslivosti ustanovuje státní správa myslivosti na návrh uživatele honitby na každých i započatých 500 ha mysliveckou stráž. Tuto odpovědnou funkci vykonává v současné době více jak 15 000 mysliveckých strážů. Myslivecká stráž má postavení úřední osoby a jejímu jmenování předchází přísné zkoušky.

Obecnou ochranu volně žijících živočichů upravuje také zákon o ochraně přírody a krajiny. Individuální ochrana všech jedinců zvířat je pak zajišťována prostřednictvím zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Současná myslivost respektuje plně požadavky ochrany volně žijících živočichů, které jsou obsahem evropských právních předpisů i mezinárodních dohod.

Kontrola ulovené zvěře

Česká republika jako jedna z prvních zemí EU zavedla v souladu se zákonem v roce 2002 značení ulovené spárkaté zvěře, jejímž cílem je obrana proti neoprávněným zásahům do mysliveckého hospodaření a pytláčení. Společně s lístkem o původu zvěře splňuje tento systém i požadavek Evropské unie na kontrolu zvěřiny.

Zákon č. 330/2011 Sb., kterým se měnil zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a zákon č. 141/1961 Sb. uvádí v trestním řádu, v Hlavě VIII „Trestné činy proti životnímu prostředí, § 304 - pytláctví

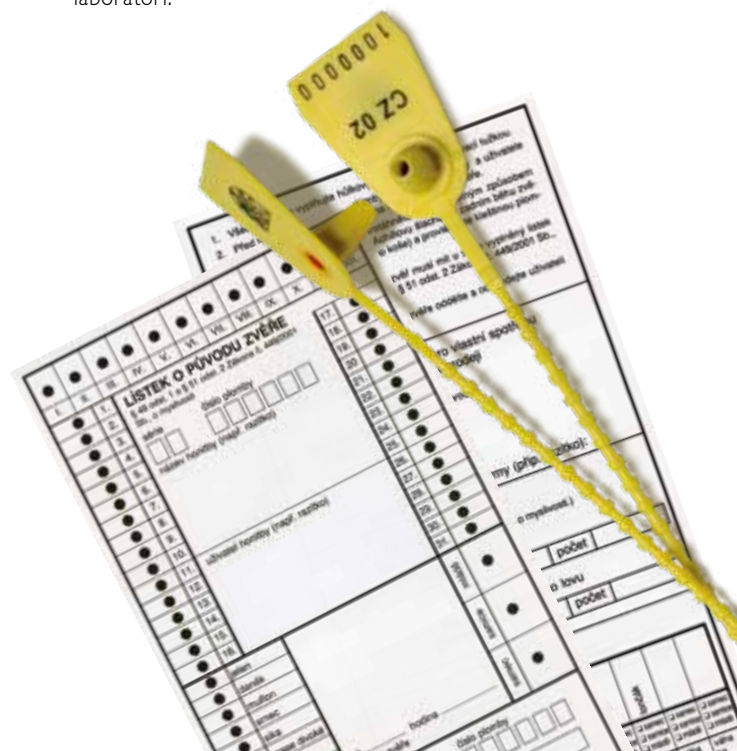
1) Kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán“.

- a) spáchá-li čin jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- c) způsobí-li takovým činem dlouhodobé nebo nevratné poškození populace volně žijícího živočicha nebo planě rostoucí rostliny nebo místní populace nebo biotopu zvláště chráněného druhu živočicha nebo rostliny.

Kontrola zdravotního stavu zvěře je nedílnou součástí práce myslivců, kteří ve spolupráci se státní veterinární správou řeší monitoring a prevenci zdravotního stavu zvěře v honitbách (vzteklina, svalovec černé zvěře, mor černé zvěře, ptačí chřipka a pod.).

Pro kontrolu nezávadnosti zvěřiny byl v roce 2009 zaveden systém proškolených osob. Na základě veterinárního zákona a vyhlášek č. 289/207 Sb. a č. 61/2009 Sb. provádí proškolené osoby prohlídku zvěřiny a pokud neshledají změny ukazující na možná rizika pro spotřebitele, může být celý kus v kůži nebo v peří uvolněn k přímému prodeji konečnému spotřebiteli nebo do místní maloobchodní prodejny. Zvěř vnímavá na trichinelózu (zejména prase divoké) musí být vždy vyšetřena ve schválené laboratoři.

Honitby

Základní jednotkou mysliveckého hospodaření je honitba, tedy právně jasně definovaný prostor, kde je možné, zákonem stanoveným způsobem, plánovaně myslivecky hospodařit. Tvorbu honiteb ovlivňují především vlastnické vztahy k honebním pozemkům, ale svoji roli zde hrají přírodní podmínky, výskyt jednotlivých druhů zvěře, intenzita a způsob lesního a zemědělského hospodaření a také další projevy moderní společnosti. Např. dopravní stavby, rekreační a sportovní využití území, nebo i ochrana flory a fauny u vzácných přírodních lokalit. Je pochopitelné, že u jednotlivých druhů zvěře jsou nároky na biotop značně rozdílné a tak by velikost a členění honiteb měla především splňovat základní podmínku mysliveckého hospodaření, tedy zachování druhové pestrosti a takového počtu jednotlivých druhů zvěře, které zajistí jeho další přežití a zároveň nebude působit neúměrné škody v lesní a zemědělské výrobě nebo výrazně negativně ovlivňovat vývoj jiných rostlinných nebo živočišných druhů. Hledat shodu všech zájmových skupin uplatňujících vlastní pohled na řešení problémů v každé jednotlivé honitbě vyžaduje velkou míru kompromisů všech zúčastněných.

Tvorba honiteb

Myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby. Tvorba honiteb je postavena na právu vlastnickém k honebním pozemkům. Honitby a obory uznává ve správním řízení obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Honitba

Honitba je soubor honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků, vymezený v rozhodnutí státní správy myslivosti. Základními podmínkami pro uznání honitby je dosažení minimální celkové výměry 500 ha souvislých honebních pozemků a splnění dalších podmínek stanovených zákonem o myslivosti ve vztahu k tvaru honitby a průběhu hranic honitby.

Obora

Druhem honitby je obora. Základními podmínkami pro uznání obory je dosažení 50 ha souvislých honebních pozemků s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěř nemůže z obory volně vybíhat.

Členění podle vlastnických vztahů

Honitby se dále rozlišují ve vztahu k počtu vlastníků honebních pozemků, jejichž pozemky honitbu tvoří, na honitby vlastní a honitby společenstevní. Honitby vlastní tvoří pozemky jednoho vlastníka. Honitby společenstevní tvoří pozemky více vlastníků. Jedná se o případy, kdy výměra honebních pozemků jednoho vlastníka nesplňuje minimální výměru nutnou pro uznání honitby, pozemky spolu souvisí a dosáhnou společně alespoň předepsané minimální výměry a jejich vlastníci vytvořili honební společenstvo.

Údaje o honební ploše v ČR (v roce 2015/2016)

Podíl podle charakteru půdy (ha)

Zemědělská půda	3 899 969 ha	56,7 %
Lesní půda	2 584 411 ha	37,6 %
Vodní plocha	98 912 ha	1,4 %
Ostatní pozemky	296 267 ha	4,3 %

Celková výměra honební plochy 6 879 559 ha

Počet honiteb	5 804
Celková výměra obor	48 262 ha
Počet obor	203 ks
Celková výměra bažantnic	97 086 ha
Celkový počet bažantnic	295 ks
Průměrná výměra honitby	1 185 ha

Využití honiteb

Počet honiteb ve vlastní režii	803
Počet honiteb pronajatých	5 001

Počet honiteb vlastních	1 560	27 %
Počet honiteb společenstevních	4 244	73 %

Myslivecké hospodaření

Zvěř v České republice je považována za obnovitelné přírodní bohatství. Zvěř je podle nového Občanského zákoníku považována za smysly nadaného živého tvora bez pána. Zákon upravuje pravidla přivlastňování si zvěře i odpovědnost za škody způsobené zvěří na honebních pozemcích. Možnost využívání zvěře je postavena na principu trvale udržitelného hospodaření. Právní předpisy o myslivosti usměrňují chov zvěře a její využívání lovem prostřednictvím plánu mysliveckého hospodaření. Ten zpracovává uživatel honitby a projednává jej s držitelem honitby. Orgány státní správy myslivosti zasahují do mysliveckého hospodaření až v případech, kdy se uživatel honitby o plánu mysliveckého hospodaření s držitelem honitby nedohodne. Oblast mysliveckého hospodaření upravuje zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění předpisů pozdějších, § 36 a vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

Plán mysliveckého hospodaření zahrnuje:

- a) plán chovu a lovu pro zvěř spárkatou,
 - b) plán chovu a lovu pro zvěř drobnou,
 - c) plán pro hospodaření se zvěří v oblasti chovu pro druh zvěře, pro kterou byla oblast vymezena,
 - d) plán lovu ostatních druhů zvěře,
 - e) plán péče o zvěř,
 - f) plán společných lovů zvěře a
 - g) plán počtu loveckých psů.
- (2) Nedílnou součástí plánu jsou
- a) výsledky sčítání zvěře,
 - b) měsíční hlášení o plnění plánu (§ 36 odst. 4 zákona), není-li dohodnuto jinak,
 - c) výše škod způsobená zvěří v předchozím období na lesních a zemědělských porostech,
 - d) porovnání vypracovaného plánu se záměry uvedenými v návrhu na uznání honitby a
 - e) závěry a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který vymezil příslušnou oblast chovu zvěře [§ 59 odst. 1 písm.c) zákona].

Základem pro vypracování plánu mysliveckého hospodaření je zařazení honitby nebo její části do jakostní třídy s minimálními a normovanými stavy zvěře. Stanovení poměru pohlaví, koeficientu očekávané produkce, skladby kmenového stavu (zastoupení samců, samic a mláďat v populaci, zastoupení samců ve věkových třídách). Dále se plán opírá o výsledky sčítání zvěře, posouzení celkového stavu ekosystému a výsledky porovnání kontrolních a srovnávacích ploch evidence výše škod způsobených zvěří v předchozím období na lesních a zemědělských porostech.

Vypracovaný plán se porovnává se záměry uvedenými v návrhu na uznání honitby, se závěry a doporučeními pro hospodaření se zvěří v oblastech chovu vypracovaných státní správou myslivosti, která vymezila příslušnou oblast chovu zvěře zamýšleného zazvěřování.

Nedílnou součástí plánu jsou opatření v péči o zvěř a při ochraně a zlepšování životních podmínek zvěře, včetně výstavby mysliveckých zařízení a zajištění povinnosti držet a používat v honitbě lovecké psy.

Myslivecká statistika

V České republice je již od roku 1966 vedena myslivecká statistika, která sleduje hlavní údaje za honitbu, počty a složení honiteb, počty lovců upotřebitelných psů a další statistické údaje. Vzhledem k navazující metodice zpracování jednotlivých statistických údajů máme dostatečný přehled o změnách a trendech statistických ukazatelů. Tyto údaje jsou jedním z podkladů při posuzování péče o zvěř a přípravu legislativních změn.

Účel statistického zjišťování

Ze zjišťovaných údajů vychází orgány státní správy myslivosti při posuzování úrovně hospodaření se zvěří, tj. chovu a lovu zvěře a úrovně řízení myslivosti v ČR, a při srovnávání těchto výsledků ve vnitrostátní a mezinárodním měřítku. Vzhledem ke významu myslivosti především na úsecích ochrany zvěře a přírody a veterinární medicíny je nezbytné periodické zjišťování vývoje početních stavů jednotlivých druhů zvěře nejen jako ochrana před vyhubením, ale též z důvodu informace o nekontrolovatelném nárůstu početních stavů zvěře se všemi negativními důsledky jako škody v lesnictví a zemědělství, přenášení nebezpečných nákazových onemocnění.

Počty ulovené zvěře v roce

(celkový počet samčí, samičí a mladé zvěře ulovené
odstřelem nebo odchytem)

	1968	1988	2015–16
jelen evropský	6 365	21 177	23 990
daněk skvrnitý	1 308	3 832	19 033
muflon	946	7 304	9 688
srnec obecný	78 292	76 417	99 861
prase divoké	3 356	48 033	186 148
sika japonský	294	2 380	14 571
jelenec běloocasý	10	92	126
kamzík horský	4	70	22
zajíc polní	1 110 279	182 261	36 515
králík divoký	37 814	4 705	259
bažant obecný	910 077	645 258	465 458
bažant královský	0	1 391	449
kachna divoká	91 979	224 065	255 195
polák velký a chocholačka	-	-	771
lyska černá	11 697	6 515	905
husy	612	2 453	1 700
krocen divoký	0	1 070	100
holub hřivnáč	103 980	13 647	18 590
hrdlička zahradní	0	2 273	3 507
perlička obecná	-	-	178
kormorán velký	-	234	5 683
volavka popelavá	-	0	179
straka obecná	-	15 328	12 829
vrána obecná	-	12 178	2 136
liška obecná	19 694	41 376	95 178
jezevec lesní	1 117	226	3 477
kuna lesní a skalní	5 114	8 886	12 354
ondatra pižmová	44 257	23 505	402
mýval severní	-	-	762
norek americký	-	-	701
nutrie říční	-	-	5 109
psík mývalovitý	3	10	1 977
tetřev hlušeč	37	0	0
tetřívěk obecný	573	26	0
sluka lesní	3 419	312	0
koroptev polní	80 091	157	0

[illegible]

* Pokud má pes zkoušky pro více výkonů, může být uveden pouze pro jeden výkon, pro který je nejčastěji využitelný. Účelem je zjistit, jak byl naplněn skutečný (fyzický) počet psů stávajících vyhláškou č. 244/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů a nikoliv zjištění počtu složených zkoušek.

Administrativní podmínky lovu

Člověk, který loví zvěř, musí mít u sebe příslušné doklady: průkaz totožnosti (OP nebo pas), lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění; při lovu se zbraní též zbrojní průkaz a průkaz zbraně a při lovu s loveckým dravcem jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je povinen ten, kdo loví zvěř, předložit na požádání Policii ČR, dozoru státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké strážci příslušné honitby. Lov právně upravuje zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, § 46 – 48 a vyhláška č. 224/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, § 19 a § 20.

Druhy loveckých lístků:

- lovecký lístek pro české občany
- lovecký lístek pro žáky a posluchače odborných škol, na kterých je myslivost povinným vyučovacím předmětem
- lovecký lístek pro cizince

Lovecké lístky se vydávají

- pro české občany na 1 den, 5 dní, 30 dní, 6 měsíců, 1 rok a na dobu neurčitou
- pro žáky a posluchače odborných škol, na kterých je myslivost povinným vyučovacím předmětem, na jeden školní nebo akademický rok, nejdéle však do doby ukončení studia na takové škole
- pro cizince na 1 den, 5 dní, 30 dní, 6 měsíců a 1 rok

Lovecký lístek lze vydat jen tomu, kdo prokáže, že

- je starší 16-ti let,
- má způsobilost k právním úkonům,
- složil zkoušku z myslivosti nebo zkoušku z myslivosti na vysoké škole, na které se vyučuje myslivost, nebo je žákem, posluchačem nebo absolventem střední nebo vyšší odborné školy, na které je myslivost povinným vyučovacím předmětem. Cizinci předloží platný doklad opravňující k lovu vystavený v cizině.
- je bezúhonný

Lovecké lístky vydává státní správa myslivosti, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt.

Povolenka k lovu

Pro lov konkrétního druhu zvěře v honitbě, jeho množství, pohlaví, věkové třídy je nutná povolenka k lovu. Povolenky k lovu vydává příslušný uživatel honitby.

Pojištění

Každý, kdo loví zvěř, musí být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při této činnosti ublížením na zdraví nebo usmrcením jiných osob s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 20 000 000,- Kč, a za škodu na věci s limitem pojistného plnění nejméně ve výši 500 000,- Kč na jednu pojistnou událost. Pojistné podmínky, které blíže upravují rozsah tohoto pojištění, nesmějí obsahovat vyluku, v důsledku které se pojištění nevztahuje na případy neopatrného chování pojištěného.

Myslivecké vzdělávání

Základem mysliveckého vzdělávání byly generacemi předávané zkušenosti a dovednosti. S prvními náčrtů způsobu lovu se setkáváme na jeskynních malbách, které měly kromě rituálního i charakter didaktický. Zhruba od poloviny 14. století vykonávali myslivost jako odbornou činnost vyučení myslivci. Od počátku 18. století se více pozornosti věnuje významu lesa. Pro velké škody se snižují stavy vysoké zvěře a myslivci se obrací na chov a lov zvěře drobné. V polovině 18. století jsou vydány první lesní řády. V polovině 19. století vznikaly lesnické školy, kde se myslivost začala vyučovat jako povinný předmět.

V současné době je myslivost součástí výuky na středních i vysokých lesnických školách. Dokonce se podařilo vytvořit na Fakultě lesnické a dřevařské ČZU v Praze katedru myslivosti a lesnické zoologie a samostatný bakalářský obor Provoz a řízení myslivosti. Ostatní zájemci pak mají možnost skládat příslušné myslivecké zkoušky. Ty pro zájemce organizují subjekty, které splnily kvalifikační požadavky a obdržely pověření Mze k organizování zkoušek.

Pro získání odborné kvalifikace na úseku některých mysliveckých činností stanoví zákon o myslivosti povinnost vykonání odborné zkoušky, jednotlivé zkoušky jsou upraveny vyhláškou č. 244/2002 Sb.

Zkoušky z myslivosti

- zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 47 odst. 5 a vyhláška č. 244/2002 Sb., § 21 – §24

Zkouška pro mysliveckého hospodáře

- zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 7 a vyhláška č. 244/2002 Sb., § 5 – § 8

Vyšší odborné myslivecké zkoušky

- zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 58 odst. 3 a vyhláška č. 244/2002 Sb., § 30-§32

Zkoušky loveckých psů z výkonu

- zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 3 a vyhláška č. 244/2002 Sb., § 14 - §18

Zkouška zvláštní odborné způsobilosti

Pro práci ve státní správě myslivosti je nezbytné složit zkoušku zvláštní odborné způsobilosti v lesním hospodářství a myslivosti, která se skládá z ověření znalosti:

- zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti
- zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (Lesní zákon)
- zákona č.71/1967 Sb., o správním řízení (Správní řád)
- zákona zákon č. 312/2002 Sb., o úředních územních samosprávných celků
- zákona č. 312/2002 Sb., o úředních územních samosprávných celků, § 21 odst. 1 a 2
- vyhlášky č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, § 1 odst. 1 písm. w)

Myslivecké vzdělávání vzhledem k vývoji legislativy, přírodních změn a stálému rozšiřování vědeckých poznatků nekončí složením mysliveckých zkoušek. V rámci průběžného vzdělávání jsou každoročně pořádány odborné semináře a konference s mezinárodní účastí s monotematickým zaměřením, kde jsou představovány aktuální poznatky z myslivosti. Každoročně probíhají odborné semináře pod patronací Agrární komory a v Židlochovicích se uskutečňuje setkání myslivců a státní správy z Česka, Slovenska, Německa, Rakouska a Švýcarska.

Konference a semináře

2010	Práce s mládeží, Olomouc, Plzeň
2011	Problematika uznávání honiteb a smluv o jejich nájmu, Perknov
2011	Netoxické broky v praxi, Písek, Skelná Huť
2011 – 14	Myslivecká konference, Ostrava
2011	Myslivecká konference, Liberec
2012	Problematika uznávání honiteb a smluv o jejich nájmu, Ratiboř
2012	Zajíc a králík v současné krajině, Horce nad Moravou
2013	Myslivecká konference, Zahrádky
2013	Škody na polích a v lesích, Opava
2014	Jelen Sika, Dubina
2014	II. Mezinárodní myslivecká konference žen, Bechyně
2015	Jednání GR pro myslivost – legislativa, Praha
2015	Školení hodnotitelů ÚHKT, Uhlířské Janovice
2016	Školení hodnotitelů CIC, Radošov
2016	Správné přikrmování a vnaďení zvěře, Praha-Suchdol
2016	Odchov a vypouštění drobné zvěře a úprava biotopu, Lednice, Praha
2017	Problematika příjmu zraněných živočichů, kteří jsou zvěř, ZS Huslík u Poděbrad
2017	Prase divoké a jeho přizpůsobování se současné kulturní krajině, Škardice, Skalice u České Lípy
2017	Problematika nekontrolovatelného šíření siky japonského, působení škod, ohrožení genofondu jelena evropského, Vseruby u Plzně
2017	Preventivní opatření v LH a optimalizace managementu spárkaté zvěře, Plzeň, Znojmo

Vzdělávání dětí a soutěž O zlatou srnčí trofej

V České republice je věnována pozornost práci s mládeží. Děti se s myslivostí seznamují pod odborným vedením zkušených myslivců v kroužcích mladých myslivců a ochránců přírody. Celoroční práce v kroužcích pak vrcholí v místních kolech soutěže „O zlatou srnčí trofej“ a vítězové pak mají možnost soutěžit v národním kole, které je ČMMJ pořádáno formou mysliveckého tábora o letních prázdninách. Zlatá srnčí trofej je tradiční, přírodovědně-myslivecká soutěž, pořádaná Českomoravskou mysliveckou jednotou (ČMMJ, z.s.). Smyslem soutěže je umožnit setkání dětí s hlubším zájmem o myslivost, přírodu a její ochranu a formou soutěže ověřit a porovnat své znalosti. Tradice soutěže sahá až do sedmdesátých let minulého století, kdy byla ZST soutěží kroužků Mladých přátel myslivosti a ochrany přírody. V rámci sjednocení práce s dětmi a mládeží byly v roce 1970 stanoveny podmínky pro soutěžení jednotlivých kroužků na okresní úrovni. Od roku 1971 se stanovila pravidla pro děti soutěžící v oboru myslivosti pod názvem Zlatá srnčí trofej. V roce 1983 tehdejší ČMS obdržel od Mezinárodní myslivecké rady CIC kulturní cenu za nejlépe propracovaný systém práce s mládeží. V roce 2015 dovršila soutěž Zlatá srnčí trofej již 45 let svého trvání a v průběhu let ji absolvovalo na tisíce dětí, z nichž mnohé se myslivostí, výzkumu a ochraně přírody věnují dodnes. Dlouhodobá tradice, odborně i pedagogicky vzdělání a zkušení vedoucí jsou zárukou, že děti jsou vzdělávány zábavnou, hravou a mnohdy vzrušující formou.

Školení majitelů a uživatelů honiteb

Útvar Myslivosti Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., zajišťuje každoročně, ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, semináře pro vlastníky a nájemce lesů, honiteb a zemědělské půdy řešící škody zvěří na lese a zemědělských kulturách. Alternativně je do komplexu přednášek zařazován odborník z regionu, který demonstruje v praxi úspěšně aplikovaná řešení. Semináře jsou pořádány na půdě středních a vysokých škol, tak aby je mohli využít i studenti. V roce 2012 a 2013 byly pořádány přednášky Ministerstva zemědělství a VÚLHM, v.v.i. ve všech krajích.

Státní správa

Ministerstvo zemědělství

Je ústředním orgánem státní správy myslivosti v České republice, s výjimkou území národních parků. Na území národních parků je ústředním orgánem státní správy Ministerstvo životního prostředí.

Krajské úřady

Vykonávají státní správu myslivosti na území krajů. Kraj v přenesené působnosti rozhoduje ve věcech souhlasu např. s chovem zvěře v zajetí, omezení obvyklého způsobu hospodaření v některých honitbách, vymezení oblastí pro chov zvěře, použití loveckých dravců. Vede agendu a organizuje chovatelské přehlídky oblastí pro chov zvěře, určuje termíny sčítání zvěře, zpracovává statistická hlášení a podílí se na vzdělávání v myslivosti a spolupráci s občanskými sdruženími, které v myslivosti působí, a s veřejností.

Obecní úřady

Na území obcí vykonávají státní správu myslivosti obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Na území hlavního města Prahy je orgánem státní správy myslivosti Magistrát hlavního města Prahy. Přenesená působnost, která je tímto zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům, může být statutem hlavního města Prahy svěřena městským částem. Na pozemcích určených pro obranu státu vykonává působnost krajů a obcí v přenesené působnosti Ministerstvo zemědělství.

Ministerstvo zemědělství	1
Krajský úřad	14
Obecní úřad obce s rozšířenou pravomocí	205
Honitby	5763
Honitby vojenských lesů a statků ČR, s.p.	24

Ministerstvo životního prostředí	1
Správa národních parků	4
Honitby v národních parcích	17

Podpora myslivosti

Podpora myslivosti je právně zakotvena v zákoně č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, § 62 nařízením vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti.

Zlepšování životních podmínek zvěře

- zakládání zvěřních políček pro spárkatou a drobnou zvěř, včetně osetí, a údržba a obnova kultury v dalších letech
- pořízení a instalace napajedel, umělých nor, lapacích zařízení, hnízdních budek pro vodní ptáky a odchytových zařízení na prasata divoká
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových stacionárních a mobilních odchytových zařízení na prasata divoká

Podpora ohrožených druhů zvěře

- vypouštění nakoupených nebo odchovaných jedinců ohrožených druhů zvěře v lokalitách jejich přirozeného výskytu – tetřev hlušec, tetřívka obecná, koroptev polní, zajíc polní
- oborní chov bílé jelení zvěře a kozy bezoárové
- zřizování přístřešků pro koroptve

Použití dravců v ochraně rostlin

- výroba a instalace hnízdních podložek a budek pro dravce, výroba a rozmístění loveckých stanovišť pro dravce (berličky) na zemědělské půdě

Chov a výcvik národních plemen loveckých psů

- úspěšně vykonaná zkouška psa z výkonu v roce podání žádosti o příspěvek u plemen psů český teriér a český fousek

Chov a výcvik národních plemen loveckých dravců

- úspěšný odchov dravce vyvedeného z umělého chovu - jestřáb lesní, sokol stěhovavý, raroh velký, orl skální

Preventivní veterinárně léčebné akce

- zdolávání nálezů v chovech zvěře
- medikované premixy k přidávání do krmiv pro léčbu a prevenci parazitóz u spárkaté zvěře

Dále stát podporuje v myslivosti působící občanská sdružení v souladu s dotační politikou vůči nestátním a neziskovým organizacím při vykonávání jejich obecně prospěšné činnosti. Především dobrovolnou práci s dětmi a mládeží a rozvoj materiálně technické základny pro mimoškolní zájmové aktivity dětí a mládeže, sokolnictví, kynologii, myslivecké chovatelské přehlídky, výstavy, národní myslivecké slavnosti a další vybrané myslivecké akce.

Chov ohrožených a vzácných druhů zvěře

Bílá jelení zvěř

Jen několik míst na naší planetě má tu čest chovat několik jedinců zoologické rarity, bílou jelení zvěř. Do Čech se tato zvěř dostala kolem roku 1780 z Persie. Chov bílé jelení zvěře byl v následujícím období obtížný, a proto její chov vystřídal více míst. Vzhledem k malému počtu chovaných jedinců zvěř degenerovala a hrozil zánik chovu. Okolo roku 1830 byla zvěř přemístěna do Žehušické obory. Aby se zabránilo pokračující degeneraci zvěře, bylo do obory umístěno také stádo jelení zvěře původního červeného zbarvení z blízké obory Vedralka. Tímto způsobem se podařilo zachovat reprodukci bílé jelení zvěře i za cenu, že se v chovu projevilo proměnlivé zbarvení některých jedinců. Celá populace bílé jelení zvěře byla nadále myslivecky obhospodařována. Byla prováděna redukce početního stavu stáda a z chovu byli odstraňováni jedinci nemocní, slabí, barevně odlišní a s příznaky degenerace.

V současné době je chována bílá jelení zvěř ve třech obořích. V původní oboře Žehušice, v blízké oboře Žleby a na nové lokalitě v oboře Kopidlno u Jičína. Celkem je v chovu okolo 300 kusů této zvěře.

Koza bezoárová

Koza bezoárová je aklimatizovaným druhem zvěře, který byl vysazen do obory Pálava v roce 1953. Hlavním motivem vysazení tohoto druhu zvěře, který se zoologicky blíží nejvíce poddruhu žijícímu na Krétě, bylo snížení početních stavů koz bezoárových v místech jejich původního rozšíření na minimum. Chov koz bezoárových na našem území je vzhledem ke klimatickým podmínkám velmi složitý a přírůstek mláďat nízký. V roce 1992 byl pod tlakem ochrany přírody ukončen chov koz bezoárových v Pálavské oboře a zvěř byla odchycena a převezena na novou lokalitu do obory Vřísek u České Lípy. V současné době je koza bezoárová chována také v oboře Volský Žleb u Příbyslavi. Celkem je na našem území okolo 30 jedinců této zvěře.

Tetřev hlušec

Tetřev hlušec patří k naší původní zvěři, jejíž početní stavy v posledních stoletích dramaticky poklesly. Příčinou snížení počtu tetřevů byly změny přírodního prostředí způsobené obhospodařováním lesů, civilizačním tlakem a působením predátorů, včetně prasat divokých. Záchrannými chovy se zabývá nejen řada mysliveckých subjektů a jedinců, ale i jednotlivci z řad nemyslivecké veřejnosti. Desetiletý záchranný program pro tetřeva hlušce založilo Ministerstvo zemědělství, na němž spolupracuje v oblasti Brd s Vojenskými lesy a statky. Záchrannými chovy se zabývají i Lesy České republiky, st. p., v oblasti Hrubého Jeseníku a na Šumavě, Městské lesy Domažlice, Národní park Šumava a Myslivecké sdružení Malý Sněžník. Ročně je v rámci záchranných chovů vypouštěno do volné přírody okolo 120 odchovaných tetřevů.

Koroptev polní

Nástup velkoplošného hospodaření v sedmdesátých letech minulého století, používání chemie v ochraně rostlin a zvýšený počet predátorů, přivedl koroptev polní na pokraj vyhynutí. Rozsáhlé programy vypouštění uměle odchovaných koroptví nepřinesly očekávané zlepšení. Proto je v záchraně koroptví kladen důraz na zlepšení jejího životního prostředí. Hlavně na ekologicky zaměřené zemědělství, zvýšení pestrosti potravní nabídky, biopásy, úhorové hospodářství. V místech výskytu je potřeba snižovat počty predátorů, přikrmovat ptactvo v nepříznivých zimních podmínkách, rozmisťovat koroptví boudy a ve spolupráci se zemědělci je chránit při sečení. Díky zlepšujícímu se životnímu prostředí se stavy koroptví v posledních letech zvyšují.

Spolupráce

Ministerstvo zemědělství spolupracuje na úseku myslivosti s mysliveckými, lesnickými a zemědělskými organizacemi, s vlastníky pozemků, zástupci ochrany přírody, veterinární správou, odbornými školami a výzkumnými ústavy. Bez úzké spolupráce s mysliveckými organizacemi by byla péče o zvěř a její životní prostředí nerealizovatelná. Právě myslivci v rámci své dobrovolné a bezplatné činnosti pomáhají zlepšovat životní prostředí zvěře výsadbou remízů, biopásů a jiných přirozených úkrytů pro zvěř. Zakládají políčka, kde nachází potravu nejen zvěř, ale i ostatní fauna. Myslivci monitorují zdravotní stav zvěře a zajišťují veterinární vyšetření. Tato péče významně pomáhá v prevenci proti vzniku a šíření nemocí, které mohou být pohromou pro zvěř, pro domácí zvířata a mohou být i přenosné na člověka. Po roce 1989 vznikly další organizace působící v oblasti myslivosti. Hlavním partnerem státu pro spolupráci je Českomoravská myslivecká jednota. Je to dáno především její početnou základnou (cca 67 000 myslivců) a celoplošným rozložením po ČR. ČMMJ má 84 okresních mysliveckých spolků, kde pracují odborné komise. Na úseku mysliveckých tradic a kulturního dědictví myslivosti spolupracuje MZe s Řádem sv. Huberta.

Českomoravská myslivecká jednota

ČMMJ je nástupnickou organizací Československé myslivecké jednoty založené 22. dubna 1923. Do té doby samostatné spolky s různorodými zájmy založily jednotnou organizaci právě na obranu zájmů svých členů i myslivosti jako protiváhu k již založenému Československému loveckému a kynologickému říšskému svazu (1919). Ustavující schůze ČSMJ schválila Žalmanem navržené Stanovy ČSMJ, novou matriku pro zápis loveckých psů vedenou dodnes pod tehdy přijatou zkratkou „Člp“, jejímž vedením byl pověřen K. Podhajský, vydávání časopisu Stráž myslivosti s jeho dlouholetým redaktorem J. Svobodou a bylo vydáno i programové prohlášení ČSMJ. Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ) je dodnes největší mysliveckou organizací na území České republiky a sdružuje převážnou část občanů vykonávajících myslivost. Posláním současné Českomoravské myslivecké jednoty je působit na zachování a zvelebení stavů zvěře a plnit úkoly vyplývající pro myslivost z ekologických programů jednotlivých územních celků, zachovávat myslivecké zvyky a tradice, vychovávat mládež pro myslivost, pečovat o mysliveckou kynologii, sokolnictví a lovecké střelectví. Proto v rámci ČMMJ pracují integrované kluby sokolníků, mysliveckých trubačů, fotografů přírody, kynologů, klub autorů, videoklub a další. ČMMJ udržuje, podporuje a rozvíjí myslivecké tradice, které dodnes navazují na bohaté dědictví, jehož původ sahá daleko do minulosti. Myslivecké tradice jsou součástí života myslivců a provázejí všechna jejich setkání nejen při lovu a společenských událostech, ale i při soukromých rodinných příležitostech. Tradice se projevuje ve stylu oblékání, v myslivecké mluvě, v mysliveckém troubení na lovecké rohy, při společenských setkáních u příležitosti mysliveckých zkoušek, soutěží i při rodinných setkáních na křtinách, svatbě a posledním rozloučení s myslivcem. V mnohých rodinách se láska k myslivosti dědí po generaci a ovlivňuje i styl života a vztah k přírodě. Generacemi předávané zkušenosti jsou z pokolení na pokolení zachovávány i pro budoucnost.

Sokolnictví

Umění lovu s dravými ptáky, je známé již několik tisíciletí. Na našem území se s ním můžeme průkazně setkávat od 9. století. Největší rozmach sokolnictví v Evropě nastal ve středověku. Z první poloviny 13. století pochází latinský spis císaře Fridricha II. „De arte venandi avibus“ (O umění lovu s ptáky). Lov s dravci byl záležitostí především šlechty a chovem sokolů i jejich výcvikem se zabývaly významné feudální dvory i církevní řády, které zakládaly sokolnické školy. Vycvičený sokol představoval vzácný dar mimořádné hodnoty a byl často využíván k diplomatickým účelům.

Za účelem uchování tradic sokolnictví v Českých zemích, dalšího rozvoje chovu a výcviku loveckých dravců, jakož i lovu s nimi, byl v roce 1967 zřízen Klub sokolníků při Československém mysliveckém svazu. V současné době má klub kolem 475 členů a skládá se z 22 středisek. Podmínkou členství v klubu je dosažení 18 let věku, členství v Českomoravské myslivecké jednotě a úspěšné složení sokolnické zkoušky. Adepti se na tyto zkoušky připravují ve svém budoucím středisku pod vedením zkušených sokolníků. Používání loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti, jejich držení a chov pak orgány ochrany přírody. Pro sokolnictví jsou nejčastěji využíváni: jestřáb lesní, sokol stěhovavý, raroh velký a orel skalní. Pomocí dravců se nejčastěji loví bažanti, zajáci, zvěř srnčí a lišky.

Sokolníci v České republice lovecky využívají přibližně 400 dravců a další desítky jich slouží pro umělé odchovy. Ročně je takto odchováno asi 700 mláďat, z nichž je část vypuštěna do volné přírody. Nemálo sokolníků odchovává další druhy vzácných dravců od maličkých dřemlíků po orly a také sovy. Kromě výcviku dravců a lovu s nimi se sokolníci aktivně věnují jejich ochraně ve volné přírodě, včetně péče o zraněné či jinak handicapované jedince.

Prestižní akcí klubu je každoroční mezinárodní setkání v Opočně pod Orlickými horami, provázené společnými lovy. V roce 2017 se konalo již jubilejní 50. setkání. Od roku 1991 je Klub sokolníků členem IAF – Mezinárodní asociace pro sokolnictví a ochranu dravců (International Association for Falconry and Conservation of Birds of Prey.).

Ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství bylo české sokolnictví v roce 2009 zapsáno na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a následně bylo v roce 2010 zapsáno na světový seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO.

Kynologie

Povinnost držet a používat lovecké psy v honitbě je přímo dána uživateli honitby zákonem o myslivosti. Za loveckého psa se považuje pes loveckého plemene uznaného mezinárodní kynologickou federací s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu. Jednotlivé zkoušky z výkonu loveckých psů jsou zaměřeny na vyhledání, dohledání nebo dosledování zvěře, přinesení zvěře a norování. Obsah zkoušek z výkonu loveckých psů a jejich povinné minimální počty v honitbách upravuje vyhláška k provedení zákona o myslivosti.

Česká republika je členem Mezinárodní kynologické federace – FCI (Federation Cynologique Internationale) od roku 1993. Dřívější Československo bylo jednou ze zakládajících zemí této organizace. Veškerou kynologii v České republice zastupuje v FCI Českomoravská kynologická unie. Loveckou kynologii zastupuje Českomoravská kynologická jednota, která také byla pověřena vedením Plemenné knihy Českomoravské kynologické unie. Chovem jednotlivých plemen loveckých psů se zabývají chovatelské kluby.

Česká kynologie obohatila plemena loveckých psů o českého fouska a českého teriéra. Vrcholnými kynologickými soutěžemi jsou Memoriál Karla Podhajského a Memoriál Richarda Knolla pro ohaře. V České republice je v honitbách využíváno 29 700 loveckých psů.

Psi s loveckou upotřebitelností

	2013		2015/16	
ohaři	11 462	36,7 %	11 150	36 %
barváři	2 267	7,3 %	2 255	7,3 %
honiči	1 839	5,9 %	1 805	5,8 %
slídiči	2 866	9,2 %	2 897	9,4 %
teriéri	5 898	18,9 %	6 037	19,5 %
jezevčáci	6 807	21,8 %	6 711	21,7 %
severští psi	81	0,2 %	67	0,3 %
celkem	31 220		30 912	

Klub trubačů ČMMJ

Když u nás hrabě František Antonín Sporck založil v roce 1695 lovecký Řád sv. Huberta a poslal své dva učedníky do Francie, aby se zde vyučili hře na lesní roh, jistě netušil, že tradice mysliveckého troubení zůstane zachována až dodnes. České lovecké signály a fanfáry od prof. Antonína Dyky jsou součástí všech mysliveckých akcí. Nositelem pokračujících trubačských tradic je Klub mysliveckých trubačů Českomoravské myslivecké jednoty, který byl založen v roce 1991. Stěžejním významem klubu je šíření a provozování lovecké hudby, jejímž důsledkem je široká propagace humánní a estetické stránky myslivosti. Klub zároveň svou všestrannou činností působí na růst odborné úrovně svých členů a podporuje udržování historických a stavovských tradic v myslivosti.

V současné době má Klub trubačů asi 450 členů ve více jak 50 souborech. Činnost klubu spočívá v podpoře začínajících i zkušených souborů i jednotlivců, v zajištění notových materiálů, v pořádání vzdělávacích seminářů, národních i mezinárodních soutěží mysliveckých trubačů a svoji velkou roli hraje i v rozvoji skladatelské činnosti.

Klub trubačů spolupracuje s Fakultou lesnickou a dřevařskou ČZU v Praze na Akademické soutěži mysliveckých trubačů, které se účastní studenti lesnických škol z ČR a SR. Od roku 2010 se ve Dvořákově síni pražského Rudolfiny koná vánoční koncert za účasti Loveckého Tria Praha a trubačů z Klubu trubačů ČMMJ s názvem České myslivecké vánoce. Historicky 1. ME trubačů se uskutečnilo 31. 9. – 1. 10. 2016 v České republice v Mariánských Lázních. Účastnilo se jej 155 trubačů z 18 souborů (7 v Es ladění a 11 v B ladění) z Německa, Polska, Rakouska, Slovinska, Slovenska a Česka. Vítězem obou kategorií se stal soubor Trubači OMS Přerov.

Klub fotografů přírody ČMMJ

Klub fotografů přírody vznikl v roce 1989 z iniciativy Slávy Štochl. Pod patronací Českomoravské myslivecké jednoty sdružuje na 50 předních fotografů živé přírody z Čech i ze Slovenska. Členové klubu se scházejí na pravidelných schůzkách, pořádají soutěže, výstavy a besedy v nejrůznějších městech naší republiky. S výsledky jejich práce se můžete setkávat na výstavách, v časopisech, kalendářích, knihách, pohlednicích atd. nejen u nás, ale i v zahraničí. Hlavní náplní jejich práce je ukázat přírodu v její neopakovatelné kráse všem, kteří mají stejně jako oni, zájem o její zachování pro příští generace. Někteří naši fotografové byli úspěšní i v zahraničí. Zlatou medaili CIC za fotografii získali Sláva Štochl, Jaromír Zumr st. a Přemysl Pavlík, člen Mezinárodní federace fotografů přírody IFWP.

Klub autorů a Videoklub ČMMJ

Klub autorů při ČMMJ byl založen v roce 2005 s myšlenkou sdružovat autory různých literárních, dramatických a výtvarných žánrů, propagovat a popularizovat myslivost především mezi nemysliveckou veřejností prostřednictvím vlastní umělecké tvorby a médií, propagovat přírodu, její ochranu a myslivost mezi mládeží, vytvářet podmínky pro aktivní ediční činnost, pořádání kulturně společenských akcí a autogramiád pod patronací ČMMJ a v neposlední řadě spolupracovat s dalšími organizačními složkami ČMMJ, mysliveckými organizacemi, sdruženími a jinými subjekty zabývajícími se myslivostí.

Klub autorů sdružuje přes padesát v minulosti či v současnosti aktivních autorů. V úzké spolupráci s ČMMJ a časopisem Myslivoost usiluje o vytvoření podmínek pro hodnotnou literární tvorbu a uměleckou prezentaci české myslivosti.

Videoklub ČMMJ byl založen 26. října 2001. Jeho hlavním posláním je podpora amatérské i profesionální tvorby s tematikou fauny, flóry a ochrany přírody. Klub má působnost po celé naší republice.

ČMMJ uděluje každoročně Kulturní cenu umělci nebo spisovateli za významné dílo nebo za celoživotní práci v oblasti mysliveckého umění.

Klub vábičů zvěře ČMMJ

V roce 2010 byl založen Klub vábičů zvěře ČMMJ, který se stará o soutěže, propagaci vábení a výuku mladých vábičů.

Umění myslivce přilákat zvěř vábením stále patří mezi výsadní dovednosti správného myslivce. Vábení jelenů je pak vrcholnou disciplínou myslivců jelenářů, kteří se vždy řadili mezi mysliveckou elitu. Porovnávání schopností jednotlivých jelenářů ve vábení jelenů má v Čechách mnohaletou tradici. Po sametové revoluci byla poprvé uspořádána ukázková soutěž ve vábení jelenů v rámci konference o jelení zvěři v roce 1995 ve Žďáru nad Sázavou. V roce 1998 se zásluhou redakce časopisu Myslivoost znovuobnovila tradice jelenářských soutěží. První „Národní soutěž ve vábení jelenů“ proběhla ve spolupráci s Řádem sv. Huberta v rámci programu Svatohubertských slavností na Kuksu.

První „Mistrovství Evropy ve vábení jelenů“ se konalo počátkem února 1999 při příležitosti mezinárodní výstavy Jagd und Hund v Dortmundu za účasti soutěžících z Německa, Slovenska, Polska, Maďarska a České republiky. V roce 2002 se poprvé konalo Mistrovství Evropy v České republice na loveckém zámku Ohrada, kde proběhl o šest let později v roce 2008 i jubilejní 10. ročník soutěže. Klub vábičů zvěře ČMMJ ve spolupráci s redakcí časopisu Myslivoost pořádá nejen každoroční národní soutěž s kvalifikací pro Mistrovství Evropy, ale i odborné semináře. Systematická příprava přinesla své ovoce a od roku 2005 měla Česká republika již několik vítězů – mistrů Evropy ve vábení jelenů. Posledního v roce 2016 na ME v Maďarsku. V roce 2017 se v rámci Národních mysliveckých slavností na zámku Ohrada uskutečnilo Mistrovství ČR ve vábení jiných druhů zvěře. Klub vábičů zvěře ČMMJ spolupracuje s Fakultou lesnickou a dřevařskou ČZU v Praze na Akademické soutěži ve vábení jelenů.

Klub Dámy české myslivosti ČMMJ

Klub dámy české myslivosti, byl založen v roce 2011. Spolupracuje s obdobnými kluby u nás i v zahraničí. V roce 2017 se uskutečnila 5. mezinárodní myslivecká konference Srbsku. Tentokrát na téma ochrany zajíce polního v zemědělské krajině. Činnost klubu se soustředí na sdružování a společné akce příznivkyň cechu sv. Huberta a práci s dětmi a mládeží.

Mezinárodní spolupráce

Myslivci v České republice udržují dobré kontakty s obdobnými organizacemi ve světě a především v Evropě. Výměna zkušeností, vzájemná spolupráce a společné projekty na úrovni státní správy myslivosti, mysliveckých organizací, klubů loveckých psů, sokolníků, ale i fotografií přírody a mysliveckých trubačů přináší naší myslivosti mnoho cenných poznatků. Naše myslivecké a kynologické organizace jsou členy, a v mnoha případech zároveň i spoluzakladateli, důležitých mezinárodních organizací.

Mezinárodní rada pro myslivost a ochranu zvěře

Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier /zkratka CIC/

Tato nevládní organizace řeší ve světovém měřítku otázky myslivosti, ochrany zvěře a uchování přírody ve všech jejích aspektech. Jedním ze čtyřech států, které iniciovaly v roce 1928 založení CIC, bylo tehdejší Československo. Členy CIC jsou jednak jednotlivé státy zastoupené ministerstvy, univerzitami, mysliveckými organizacemi, ale také individuální členové zastoupeni například vědeckými odborníky. Počet členů se pohybuje kolem 80 a je složen z 39 národních delegací. Členové CIC pracují v 10 odborných komisích a v 5 pracovních skupinách.

Federace sdružení mysliveckých organizací zemí EU

Fédération des Associations de Chasseurs de l'Union Européenne /zkratka FACE/

Cílem federace je podpora myslivosti v souladu se zásadami moudrého a trvale udržitelného využívání přírodních zdrojů, jakožto nástroje pro rozvoj venkova, pro rozvoj nedotčené přírody a biologické rozmanitosti a pro ochranu, zlepšení a obnovu přirozených biotopů zvěře. Federace byla založena v roce 1977. Českou republiku ve federaci zastupuje již od roku 1990 Českomoravská myslivecká jednota, jakožto zástupce mysliveckých organizací.

Mezinárodní kynologická federace

Fédération Cynologique Internationale /zkratka FCI/

Posláním federace je registrace a uznávání standardů všech čistokrevných plemen psů a rámcové úpravy předpisů o řízení jejich chovu. Chovatelské kluby spolupracují s FCI prostřednictvím národní kynologické organizace, kterou je v ČR Českomoravská kynologická unie. Jednou ze zakládajících zemí FCI bylo v roce 1911 tehdejší Československo.

Mezinárodní asociace pro sokolnictví a ochranu dravců

International Association for Falconry and Conservation of Birds of Prey, /zkratka IAF/

Nevládní organizace reprezentující sokolnictví celého světa. Byla založena v roce 1968. V současné době sdružuje 70 sokolnických klubů ze 48 zemí světa. Z České republiky je členem IAF od roku 2000 Klub sokolníků při Českomoravské myslivecké jednotě.

Výzkum

S narůstajícím významem myslivosti jako hospodářské činnosti a potřebou ochrany zvěře před zvyšujícím se civilizačním tlakem, vznikla potřeba systematického získávání znalostí o zvěři a o jejím životním prostředí. To bylo důvodem k založení Centra výzkumu zvěře ve Zbraslavi nad Vltavou v rámci Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, které v době svého vzniku nemělo v Evropě obdoby. Dnes se již tato činnost pro široké zaměření mysliveckého výzkumu nesoustřeďuje na jednom místě, ale zabývá se jí celá řada nových pracovišť, včetně vysokých škol lesnického a zemědělského zaměření.

K nejvýznamnějším partnerům státní správy myslivosti v této oblasti patří Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, Ústav pro výzkum lesních ekosystémů, Institut pro výzkum zvěře a Středoevropský institut zvěře. Na mysliveckém výzkumu se nově podílí také univerzity v Brně a Praze.

Hlavní úkoly mysliveckého výzkumu

- přežití zvěře v pozměněných přírodních podmínkách
- hodnocení agroenviromentálních funkcí krajiny ve vztahu k přežití zvěře
- průběžné mapování nejrizikovějších přípravků z hlediska zdravotního stavu zvěře a přenosu reziduí v jejím potravním řetězci
- zastavení poklesu populace vodní pernaté zvěře
- monitoring zdravotního stavu zvěře jako předpoklad pro vytvoření genetických základů a managementu populací
- vytvoření genobank pro zaječčí a srnčí zvěř v ČR
- záchrana ohrožených druhů zvěře
- monitoring stavu populace tetřevovitých, koroptve polní, bílé jelení zvěře a kozy bezoárové
- metody hodnocení mezidruhových vztahů zvěře a jejich regulace
- harmonizace vztahu zvěře a ekosystémů
- sledování vývoje početních stavů zvěře a škod jí působených
- periodické hodnocení pastevního tlaku spárkaté zvěře na vzácná bylinná společenstva
- podpora pro rozhodovací činnost státní správy
- škody na zvěři a zvěří
- problematika migrace siky japonského, prasete divokého a psíka mývalovitého.

Problémy v myslivosti

Pokles stavů drobné zvěře

Nejúspěšnější období české myslivosti ve 20. století našeho letopočtu bylo postaveno na chovu drobné zvěře. S nástupem intenzivního velkoplošného zemědělského hospodaření došlo k zásadním změnám biotopů a k úbytku drobné zvěře (viz. tabulka str. 22). Početní stavy tetřeva hlušce, tetřívka obecného a jeřábka lesního se snížily pod hranici možnosti mysliveckého obhospodařování a výrazně se snížily stavy koroptví, zajíců a králíků. K poklesu početních stavů drobné zvěře přispělo i zavádění nových umělých hnojiv a pesticidů na ochranu rostlin, velkoplošné hospodaření energetickými plodinami deficit potravinové pestrosti, úbytek volné plochy v důsledku zástavby, rozvoj dopravy a zahuštění silniční sítě a zvýšení rekreačního ruchu v přírodě. S rostoucí intenzitou dopravy dochází nejen k nárůstu přejeté drobné zvěře ale i k častějším srážkám řidičů se zvěří spárkatou.

Mnohé z těchto faktorů přetrvávají dodnes a naopak se zvyšují. Patří sem především rekreační ruch, nárůst dopravy, zvýšení stavů predátorů. Na druhé straně zavádění ekologického hospodaření v zemědělství zlepšuje i životní prostředí pro drobnou zvěř. Ta je považována za bioindikátor čistoty přírodního prostředí.

Nárůst početních stavů spárkaté zvěře

Na změny přírodního prostředí, které nastaly ve 20. století našeho letopočtu zareagovala spárkatá zvěř naopak prudkým nárůstem početních stavů (viz. tabulka str. 22)

Nárůst početních stavů spárkaté zvěře je ovlivněn zvýšením potravní nabídky, kterou přinesl rozvoj zemědělství, zvýšením výměr polních pozemků osetých jednou plodinou až k nepřehledným výměrám, nerespektováním zákonitostí vzájemně působících vlivů mezi hospodářskou činností člověka prováděnou v přírodě a přirozenými životními nároky volně žijících živočichů. Zájem myslivecké veřejnosti na zvýšení počtu ostatních druhů zvěře, jako náhrady za úbytek početních stavů drobné zvěře a mnohdy neodpovídající hospodaření s ní, je doprovázen vznikem neúměrných škod na lesních porostech a zemědělských plodinách.

Vytváření protimyslivecké nálady

Myslivecké hospodaření v krajině, to jest vytváření rovnováhy mezi potřebami ochrany živočišných druhů, jejich četností a omezením nepříznivých vlivů, které některé druhy zvěře svými životními projevy působí, je negativně ovlivňováno rozdmýčováním protimysliveckých nálad mezi laickou veřejností ze strany některých ekologických hnutí. Výsledkem tohoto protimysliveckého působení má být dosažení toho, aby společnost označila myslivost a lov zvěře za anachronismus v současné úrovni lidské společnosti a maximálně omezila nebo vyloučila tuto činnost z hospodářských aktivit člověka.

V poslední době se radikální ekologické organizace soustřeďují na napadání myslivců pro nedostatečnou redukci hlavně spárkaté zvěře, která podle jejich názoru devastuje lesy a ničí úrodu zemědělců.

Využívání přírody pro rekreaci a sport

Fenoménem současného životního stylu je aktivní odpočinek především obyvatel městských aglomerací v přírodě. 70 % tohoto obyvatelstva žije v městských sídlech bez přímého kontaktu s přírodou a bez symbiotického vztahu k ní, který dříve přirozeně utvářela každodenní tvrdá práce lidí v zemědělství nebo v lese, kdy člověk nejen uměl využívat přírodní zdroje, ale také dokázal žít v souladu s potřebami živé přírody. Dnes běžně potkáváme v klidových částech honiteb čtyřkolky, ciklisty, příznivce geocachingu, v zimě běžkaře a v době sběru lesních plodin (borůvek a hub) narůstá denní počet návštěvníků lesa několikanásobně. Tím dochází k rušení zvěře, které je zvláště v době jejího rozmnožování pro ni velmi nepříznivé a zároveň také k častějším konfliktům návštěvníků lesa s myslivci. Tyto konfrontace bývají vděčným námětem medializace s negativním dopadem na myslivost. I zde je pak nutná vůle ke kompromisu a k pochopení potřeb obou stran, aby les mohl sloužit k plné spokojenosti oběma skupinám.

Invazivní druhy predátorů

V poslední době se ve volné přírodě rozšířily nové druhy zvěře, které vytlačují druhy původní a jsou novou hrozbou pro drobnou zvěř i ostatní původní faunu. Například z umělých chovů se do volné přírody dostal norek americký, zvedly se stavy mývala severního a psíka mývalovitého.

Evropská komise předložila na konci roku 2013 návrh nařízení, který by definoval jednotný postup členských států v boji proti invazním nepůvodním druhům. Tento návrh byl v roce 2014 přijat jako Nařízení EP Rady EU č. 1143/2014, prevenci regulaci zavlékání či vysazování šíření invazních nepůvodních druhů. V krátké době bude Evropskou komisí vypracován jmený seznam těchto živočichů.

Africký mor prasat

Africký mor prasat (AMP) je nebezpečné, vysoce nakažlivé onemocnění domácích prasat všech plemen a prasat divokých, a to všech věkových kategorií. Původcem je virus vyvolávající u postižených zvířat širokou škálu klinických příznaků. Pro akutní formu onemocnění je charakteristická vysoká horečka, krevní podlitiny na játrech, slezině, na výstelce krevních cév v mízních uzlinách a také vysoký počet úhynů. Na člověka se AMP nepřenáší a nepředstavuje pro něj zdravotní nebezpečí.

Postupující rychlé šíření AMP ve státech východní Evropy výrazně změnilo evropskou nákazovou situaci a představuje reálné vysoké riziko pro všechny členské státy EU. Navzdory přijetí protinákazových opatření v oblastech současného výskytu se dosud nepodařilo dostat nákazu pod kontrolu. AMP stále přetrvává vlivem specifických ekonomických a sociálně-kulturních faktorů, které se musejí brát úvahu při navrhování účinných eradikačních programů.

V České republice byl potvrzen historicky první výskyt afrického moru prasat (AMP) v červnu 2017 u populace prasat divokých. Vyšetření prokázalo nákazu u jednoho kusu uhynulého divokého prasete na Zlínsku. Ministerstvo zemědělství a Státní veterinární správa spolu s dalšími subjekty se snaží celou řadou opatření zamezit dalšímu šíření této nebezpečné nákazy.

„Myslivost je souborem všech snah o řádné, odborné, citem odpovědnosti, lidské důstojnosti a kultury prodchnuté hospodaření se zvěří jako podstatou.“

Prof. Ing. A. Dyk (1941)

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz
3. aktual. vydání
Praha 2018

ISBN - 978-80-7434-423-7